

## บทนิพนธ์ต้นฉบับ

# ความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพช่องปากกับโรคไตเรื้อรัง อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

กฤษฎี เสงตระกูลเวนิช\* ศศิธร คงหอม\* กนกวรรณ พรหมชาติ\*

## บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจนี้ต้องการศึกษาสภาวะสุขภาพช่องปากและความสัมพันธ์กับโรคไตเรื้อรังในผู้ป่วยโรคไตเรื้อรัง อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร 1,011 คน ตรวจสอบภาวะฟันและปริทันต์บันทึกในแบบตรวจทันตสุขภาพและสัมภาษณ์ข้อมูลสุขภาพและการแปรงฟัน ระหว่างเดือนตุลาคม-ธันวาคม พ.ศ. 2559 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา สถิติทดสอบที โคสแควร์ และถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่าผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุมากกว่า 60 ปี ร้อยละ 55.7 เป็นโรคไตเรื้อรังระยะปานกลาง อัตราการกรองของไตเฉลี่ย 55.3 มิลลิตรต่อนาทีต่อ 1.73 ตารางเมตร ร้อยละ 51.0 มีความดันโลหิตสูงร่วมด้วย ร้อยละ 65.1 แปรงฟันวันละ 2 ครั้งขึ้นไป และร้อยละ 60.4 แปรงฟันก่อนนอน ค่าเฉลี่ยฟันผุถอนอุด 11.62 ซี่ต่อคน มีฟันแท้ใช้งานได้เฉลี่ย 21.85 ซี่/คน และเป็นโรคปริทันต์จำเป็นต้องรักษาร้อยละ 49.6 และควรใส่ฟันเทียมร้อยละ 92.4 กลุ่มผู้ป่วยระยะเริ่มแรกกับปานกลางถึงรุนแรงมีความชุกของประสบการณ์ฟันผุและจำนวนฟันใช้งานได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และอัตราการกรองของไตสัมพันธ์กับโรคปริทันต์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างอายุและการแปรงฟันกับค่าเฉลี่ยฟันผุถอนอุดและจำนวนฟันแท้ที่ใช้งานได้ การมีอาชีพและอัตราการกรองของไตกับความถี่ของร่องลึกปริทันต์ จึงควรจัดระบบการดูแลสุขภาพช่องปากให้ผู้ป่วยโรคนี้ร่วมกับสหวิชาชีพเพื่อคงสภาพไม่ให้โรคในช่องปากรุนแรงและเกิดภาวะแทรกซ้อน

**คำสำคัญ:** โรคไตเรื้อรัง สุขภาพช่องปาก ฟันผุ ฟันแท้ใช้งานได้ ร่องลึกปริทันต์

\* โรงพยาบาลคลองลาน อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร 62180

ติดต่อผู้นิพนธ์หลัก กฤษฎี เสงตระกูลเวนิช อีเมล: klitsanee@hotmail.com

Original article

## The Relationship between oral health and chronic kidney disease in Klonglan district, Kamphangphet province.

Klitsanee Hengtrakunvenit\*, Sasitorn Konghorm\*, Kanokwan Pormchat\*

### Abstract

This survey research aimed to evaluate the relationship between oral health and stage of 1,011 chronic kidney disease (CKD) patients in Klonglan district, Kamphangphet province. Dental and periodontal status examination and interviewing health information and tooth-brushing were done during November–December 2016. Data were analyzed using descriptive statistics, t-test, chi-square and stepwise multiple regression. The significance level was set at 0.05. Most patients were women, having aged 60 years old or higher, 55.7 % were moderate CKD, average estimated glomerular filtration rate (eGFR) was 55.3 milliliters per minute per 1.73 square meters, 51% had hypertension, 65.1% brushed their teeth at least 2 times a day and 60.4% brushed before bed. The mean DMFT was 11.62 teeth per person. Average functional teeth were 21.85 teeth per person. 49.6% had periodontal disease needed to be treated while 92.4 % need dentures. The mild and moderate to severe CKD group had significant different of caries experience and functional teeth and eGFR significantly related to periodontal disease. Age and tooth brushing related to mean DMFT and functional teeth significantly while having occupation and eGFR significantly related to periodontal pocket depth. The oral health care for the patients should be set with collaboration among multidiscipline professions to maintain oral hygiene to prevent diseases progression and complications.

**Keywords:** chronic kidney disease, oral health, caries, functional tooth, periodontal pocket

\* Klonglan Hospital, Klonglan District, Kamphangphet, 62180

**Correspondence to** Klitsanee Hengtragunvenit email: klitsanee@hotmail.com